

«Бекітемін»

Мектеп директоры:

Ж.С.Бөкен

« 09 »

2025ж.

**«Шоғы Мұналұлы атындағы №5 жалпы білім беретін мектеп»
КММ-нің ата – аналарды педагогикалық қолдау орталығының
қызметін ұйымдастыру
бойынша жылдық жұмыс жоспары**

2025 – 2026 оқу жылы

«БАЛА ҚАУІПСІЗДІГІ» АТА-АНАЛАР МЕН ОҚУШЫЛАРҒА АРНАЛҒАН САБАҚТАР БАҒДАРЛАМАСЫ

Бағдарлама Қазақстандағы БҰҰ Балалар қорының (ЮНИСЕФ) Өкілдігінің қолдауымен әзірленген. Бағдарламаның өзектілігі отбасыларға кешенді қолдау көрсету қажеттілігінің артуымен, әсіресе цифрландыру жағдайында зорлық-зомбылық тәуекелінің жоғарылауымен байланысты. Бағдарлама қауіпсіз ортаны қалыптастыруға және ата-аналардың балаға тәлімгер мен қорғаушы ретіндегі рөлін нығайтуға бағытталған. Зорлық-зомбылық – бұл физикалық, психологиялық немесе әлеуметтік зиян келтіретін күшті, қысымды немесе билікті саналы түрде қолдану. Зорлық-зомбылықтың негізгі түрлері • Физикалық: соққы, тұншықтыру, еркіндікті шектеу, ауырсыну келтіру. • Психологиялық: қорлау, қауіп төндіру, манипуляция, газлайтинг. • Эмоционалдық: елемеу, төмендету, оқшаулау, бопсалау. • Жыныстық: келісімсіз кез келген жыныстық әрекеттер, әсіресе балаларға қатысты. • Экономикалық: қаржыны бақылау, жұмыс істеуге тыйым салу, ресурстардан айыру. • Ақпараттық: жалған ақпарат тарату, кибербуллинг. Зорлық-зомбылық баланың психикасына кері әсер етеді, әсіресе ол қайталанып отырса немесе жақын адамдар тарапынан жасалса. Мұндай жағдайлар баланың бойында тұрақты қорқыныш пен мазасыздық сезімін тудыруы мүмкін. Бұл өз кезегінде үрейлі ұстамаларға, түнгі қорқынышты түстерге және жалпы қауіп-қатер сезіміне алып келеді. Бала әлемді жауыз ретінде қабылдай бастайды және ересектерге деген сенімін жоғалтады. Депрессия пайда болады, көбінесе ол суицидалды ойлармен және көмекке зәрулік сезімімен бірге жүреді. Өзін төмен бағалау, кінә мен ұят сезімі тұрақты серігіне айналады, ал импульсивтілік пен агрессия қарым-қатынаста қиындықтар туғызып, жанжалға бейімділікке алып келеді. Оқуына кері әсер етеді: бала оқуына қызығушылығын жоғалтады, зейінін шоғырландыру қиынға соғады, есте сақтау мен назар аудару қабілеті нашарлайды. Көп жағдайда бала тұйықталып, қатарластарының ортасынан алыстайды, жалғыздықты жөн көреді. Ұзақ мерзімді тұрғыда зорлық-зомбылық деструктивті өмірлік сценарийлердің қалыптасуына, болашақтағы қа- АТА-АНАЛАРДЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ ОРТАЛЫҚТАРЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІН ҰЙЫМДАСТЫРУ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚ 61 рым-қатынастарда күш көрсету үлгілерін қайталауға, ішкі жан күйзелісін жеңудің жолы ретінде түрлі тәуелділіктерге — алкоголь мен есірткіден бастап құмар ойындарға дейін — әкелуі мүмкін. Созылмалы аурулар, ұйқысыздық, тамақтану бұзылыстары сынды психосоматикалық дерттер — терең психологиялық жарақаттардың көрінісі. Осы салдарлардың барлығы ерте кезеңде араласудың, ересектердің мұқият назарын және жүйелі қолдаудың маңыздылығын айқын көрсетеді. Зорлық-зомбылықтың алдын алу кешенді көзқарасты талап етеді, оған білім беру, қолдау көрсету және әлеуметтік бастамалар кіреді. Балалар мен ересектерге зорлық-зомбылықтың белгілерін тануды үйрету, эмоционалдық интеллектіні дамыту және зорлықсыз қарым-қатынас дағдыларын енгізу маңызды. Ата-аналар балаларымен қарым-қатынасты құрмет пен сенімге негізделген түрде құра білуі үшін жағымды тәрбие беру бойынша білім алуы қажет. Сондай-ақ психологиялық көмекке, жедел желілер мен дағдарыс орталықтарына қолжетімділік, бала өз сезімін еркін жеткізе алатын қауіпсіз әрі сенімді отбасылық және оқу орталарының болуы үлкен маңызға ие.

Отбасында сүйіспеншілікке, қауіпсіздікке және айқын шекараларға негізделген атмосфера қалыптасуы қажет, мұнда күш қолдану мүлдем болмауы тиіс. Тәрбиедегі агрессивті әдістерге жол беруге болмайды, себебі олар зорлыққа негізделген мінез-құлық үлгілерін қалыптастырады. Қоғамдық деңгейде қауіпсіз кеңістіктерді қалыптастыру, әйелдер мен жасөспірімдерді алдын алу жобаларына тарту, сондай-ақ құрмет пен қамқорлық мәдениетін қалыптастыру мақсатында қоғамдық және діни көшбасшылармен жұмыс жүргізу маңызды. Осындай шаралардың барлығы зорлық-зомбылыққа жол бермейтін орта құруға септігін тигізеді. «Бала қауіпсіздігі» бағдарламасын жасау қазіргі тәрбиелеудегі қиындықтарға тап болған ата-аналарды жүйелі қолдаудың арту қажеттілігінен туындады. Цифрландыру жағдайында, әлеуметтік нормалардың өзгеруі мен зорлық-зомбылық қаупінің, соның ішінде онлайн ортадағы қауіптің артуы салдарынан ата-аналарға балалармен конструктивті өзара әрекеттесу, қауіп белгілерін тану және қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыру бойынша практикалық дағдыларды меңгеру қажет. Мұндай бағдарлама тек саналылықты арттырып қана қоймай, ата-аналардың баланың өміріндегі қорғаушы және тәлімгер ретіндегі рөлін нығайтуға көмектеседі. «Бала қауіпсіздігі» бағдарламасы Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығының сабақтарының вариативті модулі ретінде ұсынылады. Бұл модуль ата-аналардың балалармен конструктивті өзара әрекеттесу дағдыларын дамытуға, зорлық-зомбылықтың алдын алуға және баланың тәрбиесіне нақты және цифрлық ортада белсенді қатысуға бағытталған. «Бала қауіпсіздігі» бағдарламасы екі негізгі мақсатты топқа бағытталған. • 1–4, 5–9 және 10–11 сынып оқушылары: эмоциялық өзін-өзі реттеу, қауіпсіз мінез-құлық, қауіп-қатерлерді танып-білу және көмек сұрау дағдыларын дамытуға мұқтаж білім алушылар. Сонымен қатар, бағдарлама балалардың ересектерге сенімін қалыптастыруға, саналылықты арттыруға және қауіпсіз білім беру ортасында өзара құрмет мәдениетін дамытуға ықпал етеді. • Баланың қауіпсіз ортасын құруда маңызды рөл атқаратын ата-аналар немесе қамқоршылар, олар тиімді қолдау көрсетуге арналған құралдарға мұқтаж. «Бала қауіпсіздігі» бағдарламасы, әсіресе зорлық-зомбылыққа немесе эмо - 62 БАЛАЛАРДЫҢ ӘЛ-АУҚАТЫН АРТТЫРУ РКЕН ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ИНСТИТУТЫ ционалдық жарақаттарға ұшыраған балалардың әл-ауқатына айтарлықтай әсер етеді. Тренингке қатысу балаға өз сезімдерін түсінуге, ішкі тұрақтылығын қалпына келтіруге және өзін қауіпсіз сезінуге көмектеседі. Тренинг: • Уайым мен қорқыныш сезімін азайтуға; • Ересектерге деген сенімді қалпына келтіру және қорғану сезімін қалыптастыруға; • Өзін-өзі реттеу және эмоционалдық интеллект дағдыларын дамытуға; • Зейін мен оқу мотивациясын жақсартуға; • Өзін-өзі бағалау мен сенімділікті нығайтуға; • Қауіпсіз шекараларды қалыптастыру және көмек сұрай білу қабілетін дамытуға; • Қайталама жарақаттану мен зорлық мінез-құлқы сценарийлерінің алдын алуға ықпал етеді. «Бала қауіпсіздігі» бағдарламасы ата-аналарды, әсіресе бала зорлық-зомбылыққа немесе эмоционалдық жарақат белгілеріне тап болған жағдайда қолдауда маңызды рөл атқарады. Мұндай жағдайлар ересектерде уайым, кінә сезімі және шатасу тудырады. Тренинг ата-аналарға дәрменсіздік күйінен шығуға, түсінікті әрі тиімді жауап беру стратегияларын ұсынуға көмектеседі. Сондай-ақ: • Баланың психологиялық реакцияларын тереңірек түсінуге; • Баланың қалпына келу үдерісінде

жанашырлықпен қолдау көрсетуге; • Өз стрессін төмендетіп, ата-ана ретінде сенімділікті нығайтуға; • Тұрақты және қауіпсіз отбасылық ортаны қалыптастыруға; • Агрессивті тәрбиелеу әдістері арқылы қайталама жарақаттануды болдырмауға; • Баламен байланысын нығайтып, сенімді қалпына келтіруге мүмкіндік береді. «Бала қауіпсіздігі» бағдарламасының мазмұны 1-сабақ. Қауіпсіздік түсінуден басталады 2-сабақ. Онлайнда — қорықпай: жанында болу және түсіну Бағдарлама балалар мен олардың ата-аналарымен жұмыс істеуді үйлестіреді, бұл бүкіл отбасыға біртұтас қолдаушы орта құруға мүмкіндік береді. Жұмыста ғылыми негізделген әдістер қолданылады: топтық динамиканы дамыту, эмоциялармен жұмыс істеу, тәжірибені түсіну, өзін-өзі қолдау және өзіне қорғау дағдыларын дамыту, бала мен ата-ананың қарым-қатынасын нығайту, бұл қатысушылардың сәтті бейімделуіне және қалпына келуіне септігін тигізеді. «Бала қауіпсіздігі» бағдарламасы БҰҰ Балалар қорының (ЮНИСЕФ) Қазақстандағы Өкілдігінің қолдауымен әзірленді.

**«Бала қауіпсіздігі» тренингтік бағдарламасы негізінде оқушыларға арналған
жұмыс жоспары**

(1–4 сыныптарға арналған сабақтар)

р/с	Тақырыбы	Мерзімі	Жауапты
1	Мен не дұрыс, не бұрыс екенін білемін!	Қазан	ДТЖО Сынып жетекшілер Мектеп психологы
2	Ережені білсем, интернет — менің досым	Ақпан	ДТЖО Сынып жетекшілер Мектеп психологы

(5–9 сыныптарға арналған сабақтар)

р/с	Тақырыбы	Мерзімі	Жауапты
1	Зорлық-зомбылыққа жол жоқ: шекаранды таны, қорғануды үйрен!	Қараша	ДТЖО Сынып жетекшілер Мектеп психологы
2	Цифрлық әлемде қорғанудың жолдары	Наурыз	ДТЖО Сынып жетекшілер Мектеп психологы

(10–11 сыныптарға арналған сабақтар)

р/с	Тақырыбы	Мерзімі	Жауапты
1	Жеке шекара және зорлық-зомбылық: көремін, түсінемін, әрекет етемін	Желтоқсан	ДТЖО Сынып жетекшілер Мектеп психологы
2	Желідегі қауіптер және олардан қорғану жолдары	Сәуір	ДТЖО Сынып жетекшілер Мектеп психологы

**«Бала қауіпсіздігі» тренингтік бағдарламасы негізінде ата – аналарға
арналған жұмыс жоспары**

(1–4 сыныптарға арналған сабақтар)

р/с	Тақырыбы	Мерзімі	Жауапты
1	Жеке қауіпсіздік және баланы зорлық-зомбылықтан қорғау	Қазан	ДТЖО Сынып жетекшілер Мектеп психологы
2	Цифрлық қауіпсіздік және баланы онлайн ортада қорғау	Ақпан	ДТЖО Сынып жетекшілер Мектеп психологы

(5–9 сыныптарға арналған сабақтар)

р/с	Тақырыбы	Мерзімі	Жауапты
1	Жасөспірімді зорлық-зомбылықтан қорғаудың негізі – сенім мен жеке шекараға құрмет	Қараша	ДТЖО Сынып жетекшілер Мектеп психологы
2	Бүгінгі жасөспірім: қауіптің белгілері және қорғану тәсілдері	Наурыз	ДТЖО Сынып жетекшілер Мектеп психологы

(10–11 сыныптарға арналған сабақтар)

р/с	Тақырыбы	Мерзімі	Жауапты
1	Шекара мен қолдау: жасөспірімге өмірлік сынақтарды еңсеруге қалай көмектесуге болады	Желтоқсан	ДТЖО Сынып жетекшілер Мектеп психологы
2	Цифрлық әлемдегі жасөспірімнің қауіпсіздігі мен жауапкершілігі	Сәуір	ДТЖО Сынып жетекшілер Мектеп психологы

«Даналық мектебі» клубының сабақ кестесі

№	Секция атауы	Тақырып	Уақыты	Жауаптылар
1	Ата өсиеті	Туыстық қарым-қатынас – баға жетпес байлық	Қазан	Б.Сегзекова
		Ата кәсіп – берекенің бастауы	Қаңтар	Ж.Алмухаш
2	Әже даналығы	Әжелердің өшпейтін өнегелі үлгісі	Қараша	Г.Исберген
		Шеше көрген оқ жонар	Наурыз	Ж.Алиева
3	Аға қамқорлығы	Жирен жаман әдеттен	Желтоқсан	К.Усембаева
		Аға болсаң, ақыл айт	Ақпан	А.Эмирова
4	Жеңге кеңесі	Жеңге мінезімен көркем	Наурыз	М.Кокенова
		Отбасы құндылығы (Жеңгелерге жеті кеңес)	Сәуір	Г.Иманова

АПҚО бойынша жүргізілген іс-шаралардың жұмысы туралы ақпарат

№	АПҚО сабақ тақырыптары	Сілтемелері
1	«Бала қауіпсіздігі» тренингтері	https://www.instagram.com/reel/DOgHnLjjFXr/?igsh=MXNvMDZodnp4NDBnOQ== https://www.instagram.com/reel/DOv8242DPA3/?igsh=MWtxa3NucXg0bDBzZg== https://www.instagram.com/reel/DOv8242DPA3/?igsh=MWtxa3NucXg0bDBzZg== https://www.instagram.com/reel/DotuYILDDDR/?igsh=MWN4dHU2ZnI1NXRiZw==
2	«Отбасы – тәрбиенің алтын бесігі» отбасылық спорттық сайыс	https://www.instagram.com/reel/DOfeu2NjPUG/?igsh=MXB2bnJsZ3BvbjlueQ==
3	«Адал азамат тәрбиелеудегі жауапты ата-ана, қолдаушы ұстаз және қауіпсіз мектеп» аудандық ата-аналар комитетінің кездесуі	https://www.instagram.com/reel/DPLCsS9jGBg/?igsh=MXUwNGE2ZzNhYmJuaw==
4	«Жеке қауіпсіздік және баланы зорлық-зомбылықтан қорғау» ата-аналармен тренинг	https://www.instagram.com/reel/DRbZ-CODEIh/?igsh=bmptYTZvaWdyM2F
5	«Жасөспірімді зорлық-зомбылықтан қорғаудың негізі – сенім мен жеке шекараға құрмет» баланы қауіп-қатерден қорғау жолдары жайлы түсінік жұмысы. «Менің мектебім – достық аймағы» үштік одақ бірлестігімен кездесу	https://www.instagram.com/reel/DRbaJZwjHU1/?igsh=aXU5d3NwNHVqYTVx https://www.instagram.com/p/DSW4IOsDKEP/?igsh=MXN2ZW9kZ3gwd2tnZg==
6	«Жемқорлыққа жол жоқ!» онлайн консультанциялық сабақ	https://www.instagram.com/reel/DR1G2AcjBcW/?igsh=MXoxN2c5NmZhemtz
7	Шекара мен қолдау: жасөспірімге өмірлік сынақтарды еңсеруге қалай көмектесуге болады?	https://www.instagram.com/reel/DSHPGtvDChP/?igsh=dDdiZjE5ZGs2dHlx
8	«Балаға үлгі:өзіңнен бастау» ата-аналар тренингі	https://www.instagram.com/reel/DRylaDdiOrz/?igsh=MWRqMHpsNHJzb3A4cA==

9	«Бала тәрбиесі –жүрек пен жауапкершілікті талап ететін ортақ жол»	https://www.instagram.com/reel/DT hPMdIDArn/?igsh=Z3Rxbm1tZzlsd3V3
10	«Бала тәрбиесіндегі үштік одақ: ата-ана,ұстаз,оқушы»	https://www.instagram.com/reel/DU APvlxjBpu/?igsh=MXU1YXM0YT JvdjdoZQ==
11	Цифрлық қауіпсіздік және баланы онлайн ортада қорғау: «Идеал сынып» жобасы – «ата-анаммен бір күн»	https://www.instagram.com/reel/DU dbh3XiM9i/?igsh=MW1vbGtucjFodzldQ==
12	Бүгінгі жасөспірім:қауіптің белгілері және қорғану тәсілдері: «Мен кішкентай ғалыммын» ата-анамен баланың бір күні	https://www.instagram.com/reel/DV dioq5CCzY/?igsh=MXE3c3R2aXE4Nnd5NQ==
13	Ата-аналар алғысы	https://www.instagram.com/p/DVQj 2IsCD8s/?img_index=1&igsh=NjE0 OGJ4NDdhMWNq
14	Даналық мектебі: «Әжелердің өшпейтін өнегелі үлгісі» «Жеңгелерден жеті кеңес» «Аға болсаң,ақыл айт»	https://www.instagram.com/reel/D WWJdD7DLaU/?igsh=MWx2M3J5 cWU1emRqcw== https://www.instagram.com/reel/DY NZa7omJ8/?igsh=MTYwOGN2dTkwOHVwaw== https://www.instagram.com/reel/D WeFd6COfX/?igsh=MTU5dnBkOD U5NWptNA==
15	Цифрлық әлемдегі жасөспірімнің қауіпсіздігі мен жауапкершілігі	https://www.instagram.com/reel/DX JzvoriClt/?igsh=MWViYmw5a3FyZ nQ0Mw==
16	«Бүгінгі жасөспірім: қауіптің белгілері және қорғану тәсілдері»	https://www.instagram.com/p/DXb5 EivjM40/?img_index=2&igsh=NjIz ZnFkMTdjbGsw
17	Цифрлық қауіпсіздік және баланы онлайн ортадан қорғау	https://www.instagram.com/reel/DX b6K4 iDdT/?igsh=MTd5dzV2ZWf4OXdwNA==
18	«Идеал сынып» жобасы – «ата-анаммен бір күн»	https://www.instagram.com/reel/DX s74sviDQX/?igsh=ZW4yNjM1ZXh

		zajFq https://www.instagram.com/reel/DXw6epxBgjy/?igsh=azh1OGdiMDAzbmlh
19	«Заң және тәртіп»құндылығы аясында ата-аналармен мектеп әкімшілігінің «Ашық есік күні»	https://www.instagram.com/reel/DXJzvoriClt/?igsh=MWViYmw5a3FyZnQ0Mw==